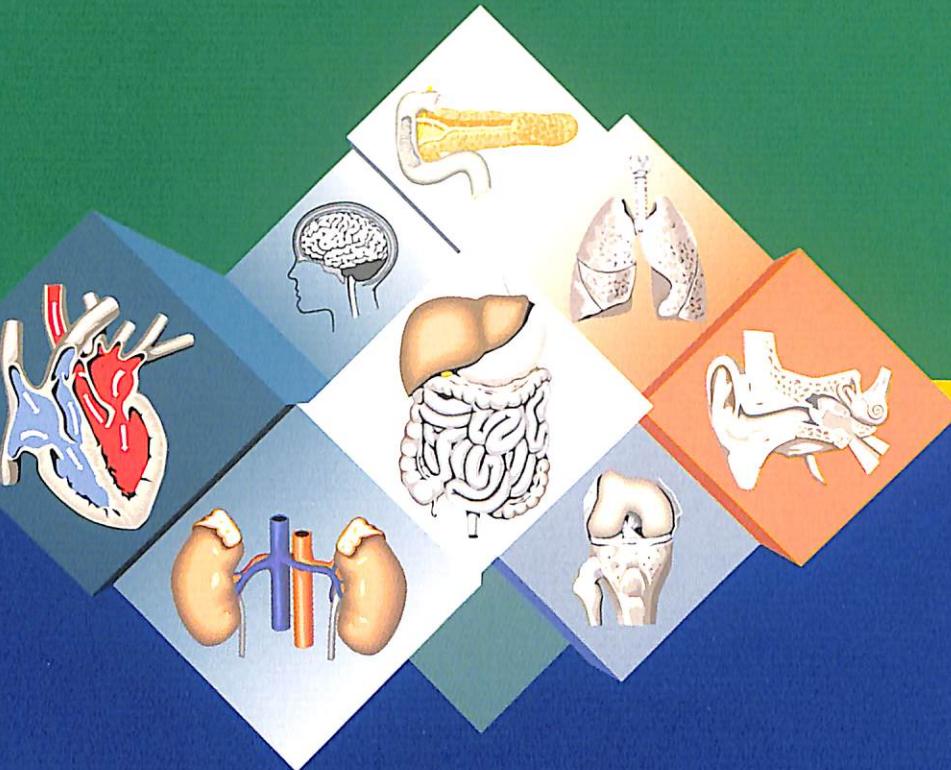

BỘ Y TẾ

CHẨN ĐOÁN VÀ ĐIỀU TRỊ CÁC BỆNH NGOẠI KHOA

Chủ biên: GS. TS. BS. ĐẶNG HANH ĐỆ

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

BỘ Y TẾ

**CHẨN ĐOÁN VÀ ĐIỀU TRỊ
CÁC BỆNH
NGOẠI KHOA**

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Lời giới thiệu

Để không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực y tế, ngoài việc tổ chức biên soạn và xuất bản các sách và tài liệu giảng dạy Đại học, Cao đẳng, Trung cấp, Bộ Y tế còn quan tâm đến các sách giáo khoa, chuyên đề và tham khảo ở trình độ cao, phục vụ đào tạo đại học, sau đại học và đào tạo liên tục cán bộ ngành Y đã ra trường.

Chẩn đoán và điều trị các bệnh ngoại khoa là cuốn sách đã được GS.TS.BS. Đặng Hạnh Đệ và các nhà giáo giàu kinh nghiệm của Bộ môn Ngoại Trúòng Đại học Y Hà Nội biên soạn theo đúng phương châm cung cấp kiến thức cơ bản, hệ thống, nội dung và thuật ngữ chính xác, cập nhật tiến bộ khoa học – kỹ thuật hiện đại và thực tiễn Việt Nam.

Sách đã được Hội đồng chuyên môn thành lập theo quyết định số: 2234/QĐ-BYT, ngày 25 tháng 6 năm 2013 của Bộ Y tế thẩm định và đánh giá cao; được Bộ Y tế quyết định chính thức công nhận là tài liệu dạy – học đạt tiêu chuẩn chuyên môn của ngành Y tế trong giai đoạn hiện nay.

Bộ Y tế xin chân thành cảm ơn GS.TS. Vượng Hùng, Chủ tịch Hội đồng thẩm định và các ủy viên của Hội đồng thẩm định đã đọc, đánh giá và đóng góp nhiều ý kiến quý báu để cuốn sách được hoàn thiện.

CỤC KHOA HỌC CÔNG NGHỆ VÀ ĐÀO TẠO – BỘ Y TẾ

Lời đầu sách

Ông cha ta thường có câu: “**Một cuốn sách hay như có thêm một ông thầy dạy giỏi**”. Việc các nhà khoa học, các giáo sư dành thời gian viết sách để đóng nghiệp và học trò các thế hệ tham khảo học hỏi là một điều rất đáng hoan nghênh trân trọng. GS. Đặng Hanh Đệ với trên 50 năm trong nghề, học trò xuất sắc và gần gũi của GS. Tôn Thất Tùng và các đồng nghiệp đã làm việc đáng trân trọng đó. Cuốn **Chẩn đoán và điều trị các bệnh ngoại khoa** ra đời nhân kỷ niệm 100 năm ngày sinh của GS. Tôn Thất Tùng lại càng thêm ý nghĩa sâu sắc.

Cuốn sách với khoảng trên 1000 bệnh được đề cập chắc chắn sẽ giúp cho các đồng nghiệp nhất là ở các tuyến cơ sở, vùng sâu vùng xa, đặc biệt phục vụ chương trình của Bộ Y tế: Bệnh viện vệ tinh và Đề án 1816 với mục tiêu:

- Tăng cường khả năng thực hành nâng cao tay nghề cho đội ngũ thầy thuốc sau khi ra trường.
- Chuyển giao công nghệ của đội ngũ thầy thuốc tuyến trên giúp tuyến dưới.
- Tiếp cận và làm chủ khoa học công nghệ trang thiết bị ngày càng tiên tiến, hiện đại của nhân loại.

Với tấm lòng trân trọng và biết ơn các nhà khoa học, tôi xin giới thiệu với các bạn đồng nghiệp cuốn sách này. Tôi hy vọng nó như một cẩm nang giúp cho các bạn gop phần đem lại sức khỏe và hạnh phúc cho người bệnh.

Xin trân trọng cảm ơn!

TS.BS. NGUYỄN QUỐC TRIỆU
Trưởng ban Bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cán bộ Trung Ương
Nguyên Bộ trưởng Bộ Y tế

Lời nói đầu

Có lẽ đây là lần đầu tiên có một cuốn sách để cập rộng rãi đến các bệnh ngoại khoa. Trong những năm học tại các trường Đại học Y, tổng số bệnh ngoại khoa được học có khoảng 50 bệnh. Khi ra trường không kể những người có điều kiện tham khảo sách báo hay trên mạng, còn phần lớn, nhất là những người làm việc ở vùng sâu, vùng xa, không có một cuốn sách chuyên môn nào về ngoại khoa để tra cứu, nên trong đầu cũng chỉ vén vẹn những kiến thức đã được học ở nhà trường.

Khi xuất bản cuốn *Cấp cứu ngoại khoa*, chúng tôi vẫn hy vọng trong tương lai sẽ biên soạn cuốn sách *Ngoại khoa toàn tập*, để cập không chỉ là các bệnh cấp cứu mà gồm hàng loạt các bệnh ngoại khoa thuộc các chuyên ngành khác nhau. Nay cuốn *Chẩn đoán và điều trị các bệnh ngoại khoa* bao gồm khoảng 1000 bệnh chính là đáp ứng một phần mục đích trên, nhằm giúp cho các bác sĩ có thể chẩn đoán và biết hướng điều trị những hình thái bệnh tật hết sức phong phú thường gặp hàng ngày.

Y học cũng như các ngành khoa học khác luôn luôn có những tìm tòi, phát minh, nhất là trong thời đại thông tin toàn cầu, nên những kiến thức không khỏi có những bất cập, tuy nhiên cuốn sách cũng cố gắng đưa lại những kiến thức cơ bản, giúp ích cho các đồng nghiệp không chỉ trong chuyên ngành ngoại khoa mà các chuyên ngành khác nữa.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn bà Nguyễn Thị Thanh Bình, chị Trần Thị Lệ Xuân, thư ký Bộ môn Ngoại trường Đại học Y Hà Nội đã đánh máy bản thảo, bác sĩ Vũ Thị Bình và các biên tập khác đã biên tập cuốn sách.

Lần đầu xuất bản không tránh khỏi những sai sót, chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp của đồng nghiệp, các bạn sinh viên và các độc giả để sách được hoàn chỉnh hơn trong lần tái bản sau.

CÁC TÁC GIẢ
Hà Nội, ngày 2 tháng 10 năm 2013

MỤC LỤC

<i>Lời giới thiệu</i>	3
<i>Lời đầu sách</i>	5
<i>Lời nói đầu</i>	6
<i>Chương 1:</i> Thăm khám bệnh nhân trước gây mê.....	9
<i>Công Quyết Thắng</i>	
<i>Chương 2:</i> Chăm sóc sau mổ	14
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 3:</i> Những biến chứng sau mổ.....	23
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 4:</i> Những vấn đề nội khoa đặc biệt ở bệnh nhân phẫu thuật	39
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 5:</i> Ngoại khoa với y pháp.....	65
<i>Lưu Sĩ Hùng, Dào Thế Tân</i>	
<i>Chương 6:</i> Liền vết thương	71
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 7:</i> Viêm, nhiễm trùng và kháng sinh.....	82
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 8:</i> Rối loạn cân bằng dịch, điện giải và toan kiềm	105
<i>Nguyễn Quốc Kính</i>	
<i>Chương 9:</i> Dinh dưỡng trong ngoại khoa.....	118
<i>Nguyễn Quốc Kính</i>	
<i>Chương 10:</i> Một số vấn đề gây mê	140
<i>Nguyễn Quốc Kính</i>	
<i>Chương 11:</i> Sốc và tổn thương phổi cấp ở bệnh nhân sau phẫu thuật.....	152
<i>Nguyễn Quốc Kính</i>	
<i>Chương 12:</i> Chăm sóc nạn nhân chấn thương	182
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 13:</i> Bóng	203
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 14:</i> Tuyến giáp và tuyến cận giáp	214
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 15:</i> Tuyến vú	226
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 16:</i> Thành ngực, màng phổi, trung thất, phổi	237
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 17:</i> Các bệnh tim mắc phải.....	263
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 18:</i> Các bệnh tim bẩm sinh	285
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 19:</i> Thực quản và cơ hoành	300
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 20:</i> Bụng cấp tính	318
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 21:</i> Khoang phúc mạc	321
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	

<i>Chương 22: Dạ dày và tá tràng</i>	329
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 23: Gan</i>	378
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 24: Tăng áp lực tĩnh mạch cửa</i>	385
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 25: Đường mật</i>	398
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 26: Tụy</i>	408
<i>Đặng Hanh Đệ – Phạm Hoàng Hà – Trần Bảo Long</i>	
<i>Chương 27: Lách</i>	434
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 28: Ruột thừa.....</i>	451
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 29: Ruột non</i>	453
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 30: Đại tràng</i>	467
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 31: Hậu môn trực tràng</i>	490
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 32: Thoát vị và các thương tổn khác ở thành bụng</i>	499
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 33: Tuyến thượng thận</i>	508
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 34: Mạch máu</i>	522
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 35: Cắt cụt chi</i>	538
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 36: Tĩnh mạch và bạch mạch</i>	546
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 37: Phẫu thuật thần kinh và tuyến yên</i>	560
<i>Dương Đại Hà</i>	
<i>Chương 38: Tiết niệu – Sinh dục</i>	623
<i>Nguyễn Quang</i>	
<i>Chương 39: Chấn thương chỉnh hình</i>	675
<i>Phùng Ngọc Hòa</i>	
<i>Chương 40: Phẫu thuật tạo hình</i>	822
<i>Nguyễn Hồng Hà</i>	
<i>Chương 41: Phẫu thuật bàn tay.....</i>	873
<i>Phùng Ngọc Hòa</i>	
<i>Chương 42: Phẫu thuật Nhi khoa</i>	894
<i>Đặng Hanh Đệ</i>	
<i>Chương 43: Ghép tạng</i>	937
<i>Nguyễn Hữu Ước</i>	
<i>Tài liệu tham khảo chính.....</i>	950